

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Tractatus theologicus - Cod. Ettenheim-Münster 222

[s.l.], 1714-1715

Sectio I.

[urn:nbn:de:bsz:31-120314](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-120314)

Quaestio unica.

DE Conscientia in genere et specie.

Totam de conscientia una in unica quaestione, in quatuor articulis, quae uterque 4. scilicet numerat diu iam distinguimus, quoniam de conscientia in genere et specie in principio, rem autem totam sic ordinabimus, ut in 1. articulo de conscientia secundum se, item recta, erronea, plena et dubia, in altero vero de conscientia perplexa et proli tractare intendamus. artic. 1. de conscientia secundum se recta, erronea plena et dubia. lib. 1. de conscientia proli

Articulus I.

De conscientia secundum se recta, erronea perplexa, atque dubia.

Sec. I.

De conscientia secundum se.

Conscientia, quae, ut ait Ciceronem, nihil notig et obsequ. 392. rig et, quoniam ea nemo caret si hoc est, nemo u videt

ficatq' n' e' nec h' , q' oes p'ntes q' p'nt ita q'uite
definiunt. Ex. l. Bernardo com'is scia p'x Terbul.
naalis Tabula in q' legit unq'q' opp' sunt; Ex Da-
masiano lex int'ly qm dicitur vlti; Ex Origine
s'q' corrector et a'is Pedagogg; Ex Basilio.
et Chrysothomo naale iudicatoriu' et v'p'is fi-
delipim; ab alijs alit' ap'ellat; magis scholaf-
ticè In a' v'it' d'fir solet; act'q' int'ly prac-
tici exantiaas hanc l. illa' actioe' ee honesta'
l. n' honesta'; q'cia em ex suo ethymo dicit;
q' si unig' ut alio' scia; eo q' d' scia pra-
cise s' e' applicas scia ad opp' ut docet. Mo-
i: 2: q: 19. a. 5. qm am applicas fil' q' mda' q'li-
fiois; et q'libet ac p'romissa ut dicit in l'ca
sunt act'q' e'igdm p'os; ideo q'cia e' act'q' int'ly
n' q'dm int'ly p'culat'io; s' int'ly p'actic'ia
n' s'nt ad p'le' q'ioe' et p'culat'ioem ordina'
s' ad p'axim et operasem; et ideo exantiaat
hanc l. illa' actioem ee honesta' l. inhonesta.

393. Notum de q'iddite q'cia dicitur et q'ndo dicitur
Odicenda' e' : 1. igit' et p'p'li d'v'p'ioe' d'v'p'ioe'
q'cia in vera' et falsam; vera' e' illa; q' no-
c'p'is vera' q'formis e'; et id facere p'ladet
ad q' p'cepta nos obligant; aut id omittere
q' ne fiat p'cepta v'beat.

Quia falsa quae etiam erronea dicitur à Fran. Gemel
 in sua Ethica moral. Traic. 1. c. 2. §. 15. dicitur
 quod sit quaedam interior apparens lux, quae nos ad agenda
 ea quae prohibita sunt induit, offendens et persuadens
 ea non esse prohibita: dicitur illa quia erronea
 quae dicitur facienda aut omittenda aliquid quod
 est ubi revera facienda aut omittenda non est.
 Dicitur quia aliter in certa problem, du-
 bia, et suspulosa; quia certa dicitur, quae dicta-
 men suum ab se, in formidine oppositi format,
 nec in re quod erret, adeoque tum vera tum erro-
 nea quia est ea certa. problem a, quae etiam
 opinativa dicitur, quae iudicium et dictamen quidem
 de aliquo format, sed non sine formidine de ve-
 ritate oppositi; de via dicitur, quae de neutri parti
 adheret fluctuat in utramque suspensa iudicio
 utroque quia hic et nunc agenda sunt aut omittenda:
 quia dubia quaedam suspulosa potius dicenda est
 quoniam dubia, si nimis in alterutra parte magis
 inclinatur, nec tamen adhuc plene spontanea, inclinatio
 namque huiusmodi suspulosa dicitur. quia denique suspulosa
 est appensus ex levibus rationibus quae non possunt
 facere opinionem problem orta, quae quis credit suspulosa
 et dubitatur aliquid ea utrum, quod dicitur. Ad
 quia erroneam aut falsam reduci etiam solet

q̄s̄ia plena q̄a describi p̄t. Iudicium in illis
plene infirmis q̄a q̄s̄ia aut v̄no q̄d agendum
ignorat aut utrumq̄ extremum malum et p̄t̄m
p̄s̄icaz.

397. Alia it̄m divisioe q̄s̄ia dividit̄ in spectivam
et practicam, q̄s̄ia spectiva ea dicit̄, q̄a in
q̄uni tantum dicit̄ q̄d p̄t̄ faciendum, q̄d omitten-
du. V.g. dieb̄y v̄neris, et sabb̄: ee abstinendum
à carne aliis vero dieb̄y n̄ ee abstinendum,
dieb̄y festivis ee audiendum sacru, n̄ item
n̄ festivis. Practica q̄s̄ia em e, q̄a n̄ tantum
dicit̄ in q̄uni q̄d p̄t̄ faciendum aut omittendum,
p̄t̄ q̄d hic et nunc p̄t̄o in his et his circumst̄is
q̄stitudo faciendum aut omittendum p̄t̄ v.g. an si
q̄s̄ graviter infirmus p̄t̄ obligat̄ in quadra-
gesima aut dieb̄y prohibitis abstinere à car-
ne, audire missas p̄t̄ p̄t̄m hoc intelligendu e
illud axioma sequit̄, aliqua spectivè prohi-
bita p̄t̄, q̄a practicè licent: vult em dicere
q̄ aliqua in genere et p̄t̄m se q̄siderata n̄ licent,
q̄a t̄n licent certa q̄ada circumst̄ia geniente. Ex
hoc et̄m colligit̄, q̄d q̄s̄ia practica et n̄ spectiva
p̄t̄ proxima regula moru, ut em actioes n̄a sint
in individuis d̄t̄natae, certas p̄t̄ seut involvant ut-

unmissan, qz attentz intell' ne ad mores indi-
 cin' auerere. dt, et ideo eas à gñia practica
 reglar' dre palam e: hanc go gñiam p' singulas spes
 hac sed: breuiter explicatas in deuersu' huius dispu-
 tationis examinabim'z, ut puta aobis h'c à p'ceden-
 tis mala' gñiam, qm' ad hoc inspit' mot' li: 2.
 c. 8. de gñia errante describit, qd' sit violatae
 legis, et rectae ratio. Tristis quada' cogitatio
 et motus q' inspic' hoi' visit, qm' dicit ille, cui vi-
 detur fraude extrinsec'z, extrinsec'z. sect: 2. De
 gñia recta erronea ac p'plexa quado à quado unum
 in licitum sit operari.

SECT II.

De gñia recta, erronea ac p'plexa
 quomodo et quando licitum sit
 cum iisdem operari?

De gñia vera seu recta multa dicenda ut verius
 q' p'opto ea in p'prio breuiter sic expedisissia 3 p'.
 vera, recta et certa l. e' gñiens t'ntm, l. d' de
 ma' p'cepti, si e' gñiens t'ntm nulla parit
 obligacionem, adeoq' pot' agi q' gñit' l. n' agi, n' t'nt
 t'nt pot' gñia gñia vera et certa' t'nt gñiens
 t'ntm gñitum agi. f'nt' Res i: e' q' ma' ma'
 gñit' in noa e' p'cepte, eo ipso q' t'ntm sit